Virksomhedsbarometer

En temperaturmåling af arbejdsmarkedet i Aabenraa Kommune

1. juli - 31. december 2016

jobcenter Aabenraa

Indledning

Jobcentret gennemfører løbende spørgeskemaundersøgelser blandt kommunens virksomheder for at tage temperaturen på arbejdsmarkedet. Det sker for at understøtte lediges jobsøgning og virksomhedernes efterspørgsel på arbejdskraft, så Jobcentret har bedre forudsætninger for at kunne matche virksomhederne og ledige.

Virksomhedsbarometeret udarbejdes én gang halvårligt, og resultaterne fremlægges for Arbejdsmarkedsudvalget. Samtidig offentliggøres barometeret på Jobcentrets hjemmeside.

Sammenfatning af resultater

Stigende ledighed gennem andet halvår af 2016, men stadig positive udsigter.

- Udviklingen i antal fuldtidsledige har som vanligt været stigende fra juli 2016, men ledigheden i Aabenraa er forsat lavere end i Region Syddanmark og i resten af landet. Andelen af virksomheder der forventer at ansætte nye medarbejdere, er tre gange højere end andelen af virksomheder, som forventer at afskedige medarbejdere inden for de kommende seks måneder.

- Det er hovedsageligt inden for bygge og anlæg, produktion samt kontor og administration at virksomhederne forventer at ansætte de kommende seks måneder.

- Andelen af virksomheder, der forventer øget omsætning, er 36 %, hvilket er 3 procent point lavere end målingen fra første halvår 2016. Andelen, der forventer lavere omsætning ligger på 8 %, hvilket er 5 procent point lavere end ved sidste måling.

Virksomhederne oplever udfordringer med at rekruttere arbejdskraft.

- Tæt på hver femte virksomhed som har opslået en stilling inden for de sidste seks måneder, har oplevet udfordringer med at rekruttere arbejdskraft. Virksomhederne angiver, at de har udfordringer med at finde kvalificeret arbejdskraft, og at der er få ansøgninger.

- 35 % af virksomhederne har ansat udenlandsk arbejdskraft inden for de sidste seks måneder eller de har allerede ansatte som ikke er bosiddende i Danmark. Størstedelen af den udenlandske arbejdskraft kommer fortsat fra Tyskland.

Virksomhederne ønsker at udvise social ansvarlighed, men fortsat fald i andelen af virksomheder, som forventer at ansætte nye elever.

- Barometret viser igen et fald i andelen af virksomheder, der forventer at ansætte elever de kommende seks måneder. Samtidig viser undersøgelsen, at 38 % af virksomhederne allerede har en elev ansat

- Andelen af virksomheder, der ønsker at hjælpe udsatte ledige, er fortsat høj, idet 71 % af de adspurgte virksomheder ønsker at gøre en ekstra indsats.

Virksomhederne er tilfredse med Jobcentrets service på kerneydelserne.

- På en skala fra 1-7, hvor 7 er bedst, er den gennemsnitlig score 5,5 i forhold til tilfredsheden med serviceniveauet på Jobcentrets kerneydelser.

Metode

Datagrundlaget for det aktuelle barometer omfatter 295 virksomheder (i første halvår af 2016 deltog 285 virksomheder). De deltagende virksomheder er inddelt efter EU-Kommissionens SMV definitioner (kategorien med 250 ansatte er Jobcentrets egen tilføjelse).[1]

Da den danske erhvervsstruktur er kendetegnet ved hovedsageligt at bestå af små og mellemstore virksomheder, vurderes fordelingen af de deltagende virksomheder efter størrelse til en hvis grad at afspejle den danske erhvervsstruktur. Virksomhederne, i barometeret, har tilsammen 5233 medarbejdere, svarende til 18,7 % af arbejdsstyrken i kommunen.

Figur 1: Antal virksomheder fordelt på antal medarbejdere

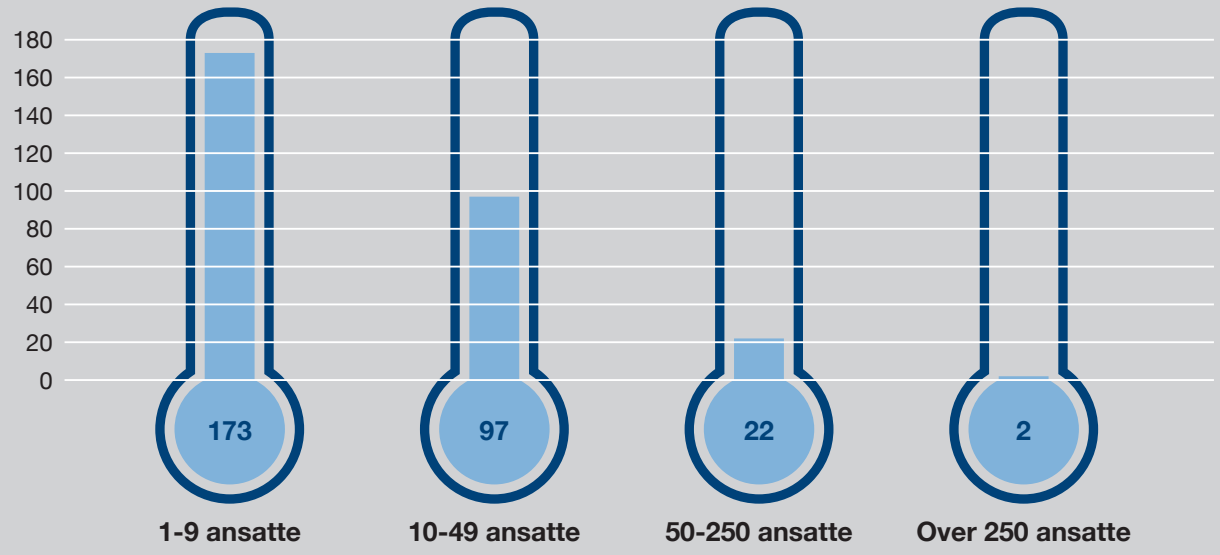

Figur 1: Undersøgelse blandt 295 virksomheder i Aabenraa Kommune.

[1] *Kilde til definition: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_da.pdf*

Fordelingen af virksomheder på brancher svarer ikke helt til erhvervsstrukturen i kommunen, særligt handel og industri er underrepræsenteret i undersøgelsen, mens bygge og anlæg samt serviceerhverv er overrepræsenteret jf. figur 2. Forskellene betyder, at barometerets resultater er behæftet med nogen usikkerhed.

Figur 2: Andel af virksomheder fordelt på hovederhverv

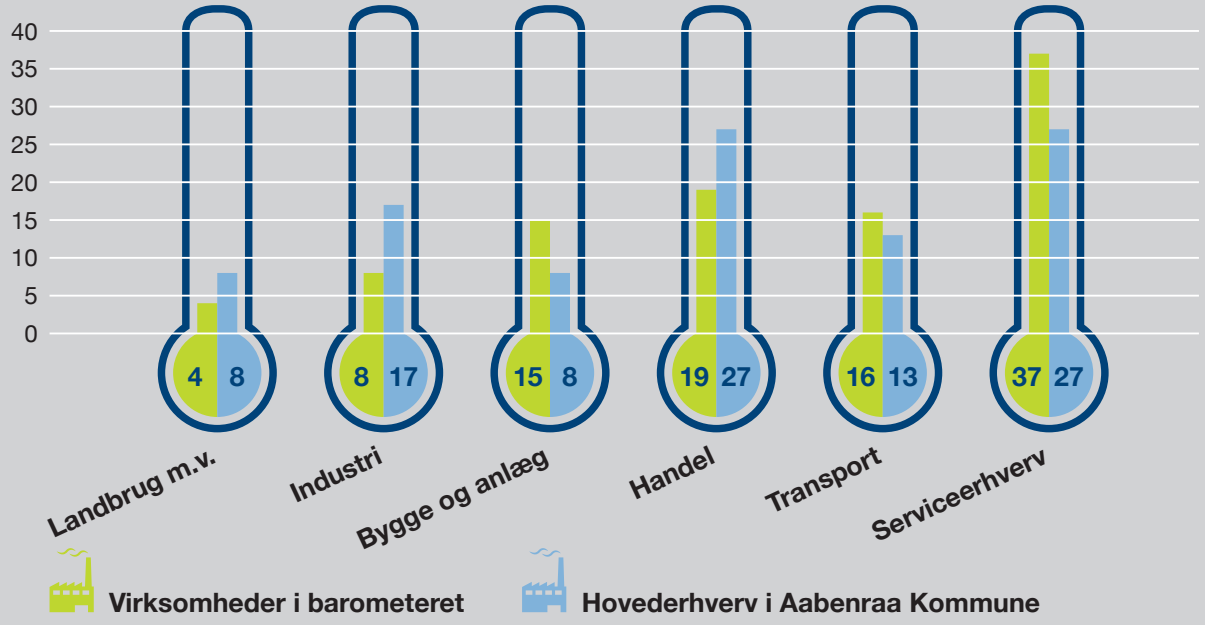

Figur 2: Undersøgelse blandt 295 virksomheder i Aabenraa Kommune, der indgår i barometret. Hovederhverv i Aabenraa Kommune er baseret på udtræk fra Danmarks Statistik for 2013.

Data er indsamlet ved, at kommunens interne phonere har ringet ud til en række virksomheder i kommunen i perioden 1. oktober 2016 til 23. december 2016. Rapporten præsenterer en samlet opgørelse for perioden, og hvor det er muligt præsenteres tallene for første halvår af 2016, så det er muligt at sammenligne med det tidligere barometer.

I forbindelse med indsamlingen af data kan der ske fejltastninger, og i nogle tilfælde har den medvirkende virksomhed ikke ønsket at besvare alle spørgsmålene. Resultaterne i graferne er baseret på de virksomheder, der har besvaret spørgsmålene. Virksomheder, der har svaret "ved ikke" eller ikke har ønsket at besvare spørgsmålet, er sorteret fra. Det betyder, at 2-3 % af besvarelserne er sorteret fra.

Enkelte steder summerer resultatet ikke til 100, hvilket skyldes afrundinger.

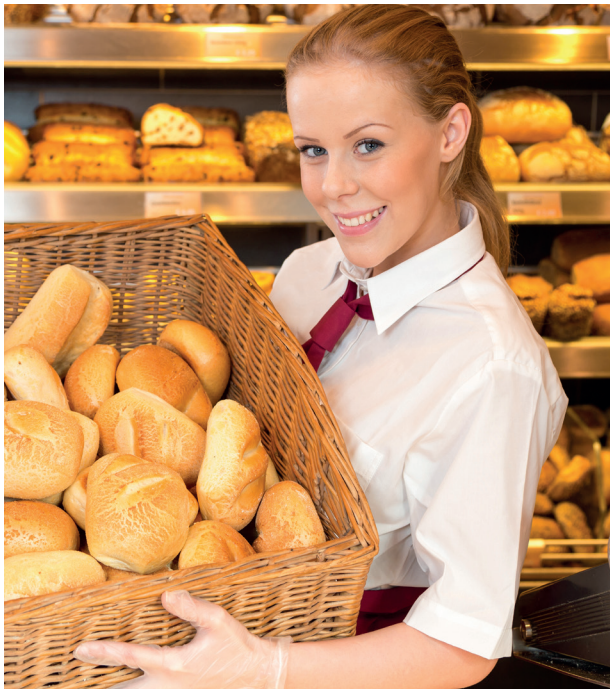

Temperaturen på arbejdsmarkedet i Aabenraa Kommune

Udviklingen i ledigheden viser, at ledigheden har været let stigende i andet halvår. Der er tale om forventelig stigning, da ledigheden i langt de fleste tilfælde stiger i slutningen af året. Aabenraa Kommune har dog fortsat en lavere ledighed end Region Syddanmark og hele landet. Bruttoledigheden er steget med 107 fuldtidspersoner siden juli 2016 og ligger nu på 3,8 %. I første halvår havde Aabenraa en lavere ledighed end Region Syddanmark og hele landet, som nævnt gør dette sig fortsat gældende jf. figur 4.

Figur 3: Udvikling i buttoledigheden i Aabenraa Kommune opgjort i fuldtidsledige

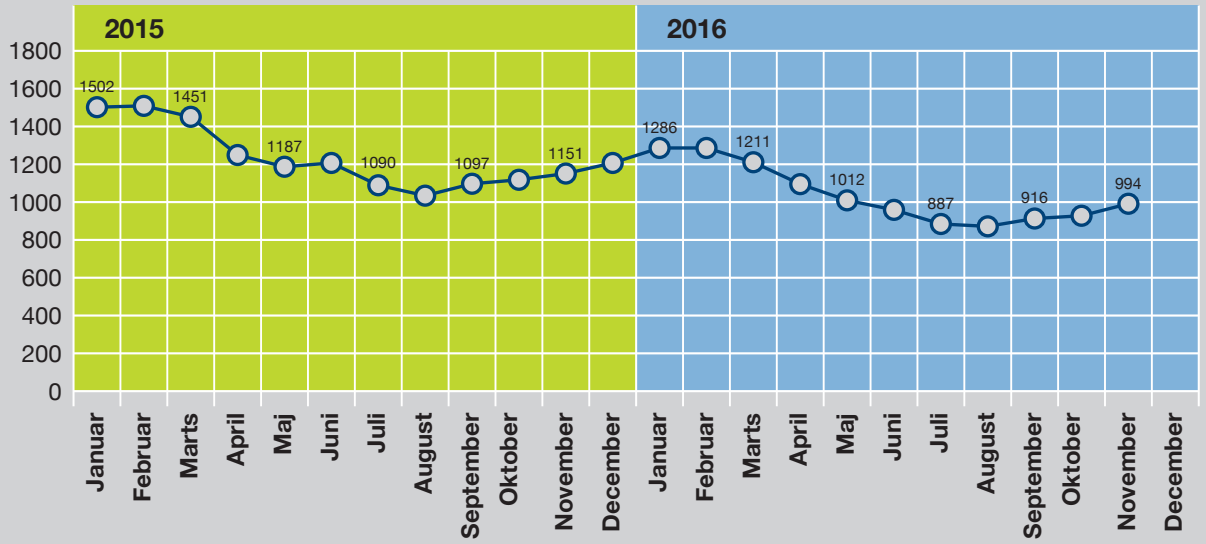

Kilde: Danmarksstatistik – Statistikbanken.

Figur 4: Udvikling i ledigheden opgjort i fuldtidsledige i procent af arbejdsstyrken (foreløbige)

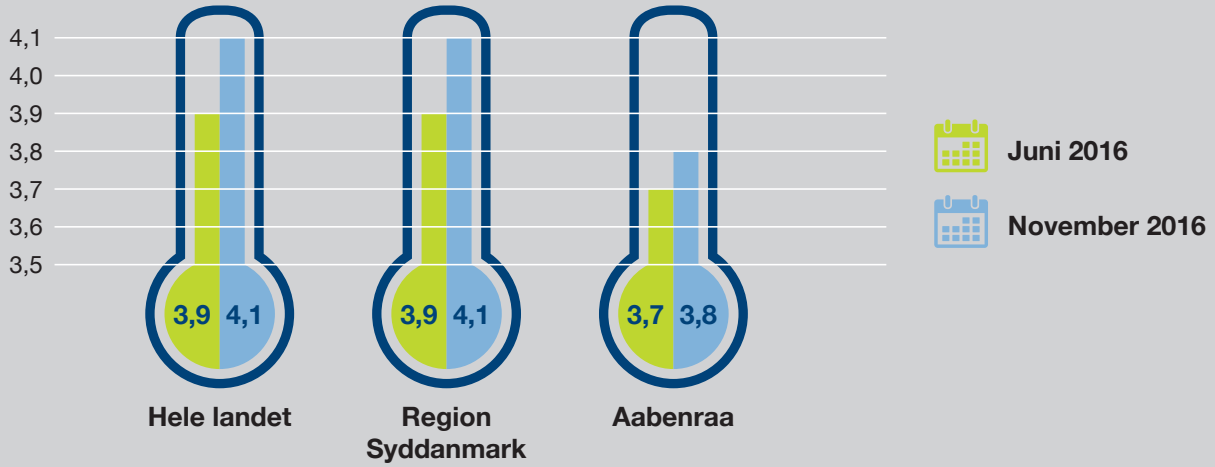

Kilde: Danmarksstatistik – Statistikbanken.

Virksomhedernes forventninger

Virksomhedernes forventninger til omsætningen de kommende seks måneder ligger stort set på niveau med forventningerne i første halvår 2016. Således forventer lidt over ni ud af ti virksomheder fortsat større eller uændret omsætning. Det betyder samtidig, at lidt under hver tiende virksomhed forventer en faldende omsætning de kommende seks måneder.

Figur 5: Virksomhedernes forventning til omsætning de kommende seks måneder

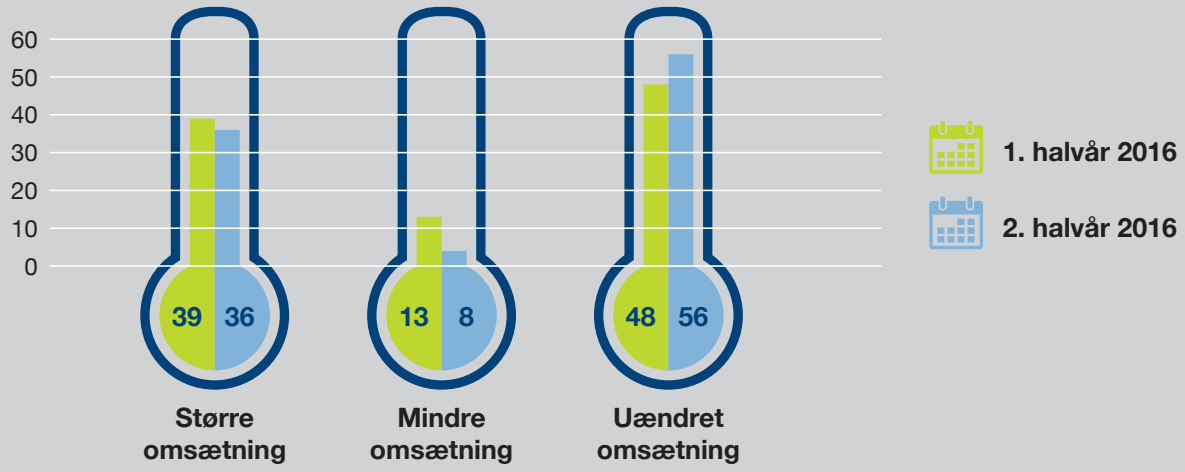

Figur 5[2]: Undersøgelse blandt 295 virksomheder i Aabenraa Kommune.

Sammenlignes resulterne i barometret med resultatet i Region Syddanmarks publikation Det gode liv[3] "årsudsigt 2017" offentliggjort i fjerde kvartal 2016[4], så er der forskelle og ligheder. I Aabenraa Kommune forventer 36 % af de adspurgte virksomheder, en øget omsætning de kommende seks måneder. I Regionens undersøgelse svarer 52 % af virksomhederne[5], at de forventer en større omsætning i 2017.[6] I Regionens undersøgelse svarer 9 %[7] af virksomhederne, at de forventer mindre omsætning. Blandt virksomhederne i Aabenraa kommune, forventer 8 % af de adspurgte virksomhederl en mindre omsætning de kommende seks måneder. Der er hermed tale om et fald på 5 procent point i Aabenraa Kommune i forhold til undersøgelsen fra første halvår 2016.

[2] Tallene summerer ikke til 100 pga. afrundinger

[3] Region Syddanmarks publikationer kan fungere som et supplement til virksomhedsbarometeret. Publikationerne beskæftiger sig med tendenser på regionalt niveau og kan bidrage til at perspektivere og kvalificere resultater og tendenser i Jobcentrets virksomhedsbarometer.

[4] Det gode liv - Region Syddanmark

[5] I Regionens undersøgelse fremgår det også, at det er trekantsområdet og Fyn, hvor virksomhederne er mest optimistiske i forventningerne men hhv. 54 % og 55%, mens virksomhederne i Sønderjylland er mindst optimistisk med 45 %.

[6] Jobcentrets barometer spørger kun til de kommende 6 måneder, mens Region Syddanmarks undersøgelse spørger til hele 2017.

[7] Regionens undersøgelse er gennemført i novemer 2016.

Figur 6: Virksomhedernes forventninger til antallet af medarbejdere de kommende seks måneder

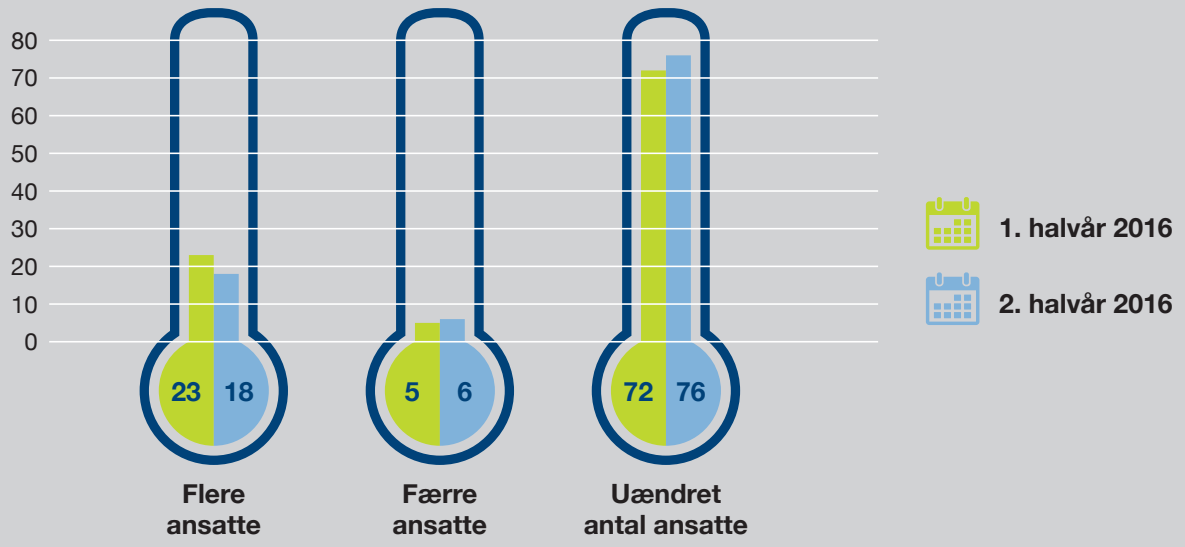

Figur 6: Undersøgelse blandt 295 virksomheder i Aabenraa Kommune.

Barometret viser, at andelen af virksomheder som forventer flere ansatte er faldet med 5 procent point i andet halvår 2016. Andelen af virksomheder som forventer færre ansatte er dog kun steget med 1 procent point og ligger således nu på 6 %. Det må derfor forventes, at ledigheden de kommende seks måneder vil falde, men ikke i sammen størrelse som i første halvår 2016 og i 2015.

I Region Syddanmarks tidligere omtalte undersøgelse spørges der også til udviklingen i antallet af medarbejdere. I Regionens undersøgelse spørges der til virksomhedernes forventninger til antallet af medarbejder i forhold til samme periode sidste år. Jobcentrets barometer og Regionens undersøgelse, er således ikke fuldstændig sammenlignlig. I Regionens undersøgelse svarer 10 % af de adspurgte virksomheder, at de forventer færre medarbejdere. Mens 33% af virksomhederne forventer flere ansatte. Virksomhederne i Regionens undersøgelses har dermed lidt mere positive forventninger til 2017 end virksomhederne i kommunen.

Virksomhedernes behov for arbejdskraft

Blandt de adspurgte virksomheder svarer 19 %, at de har oplevet vanskeligheder med at få besat opslåede stillinger inden for de sidste måneder jf. figur 7.[8] Virksomhederne som svarede bekræftende på, at de havde oplevet udfordringer med at få besat opstillinger, blev også bedt om at vurdere i hvor høj grad dette var tilfældet. Svarene viser, at 77 % af virksomhederne i høj grad havde oplevet udfordringer, mens 14 % oplevede det i nogen grad og 9 % oplevede det i mindre grad.

Figur 7: Andel af virksomheder som har oplevet vanskeligheder med at få besat opslåede stillinger inden for de sidste 6 måneder

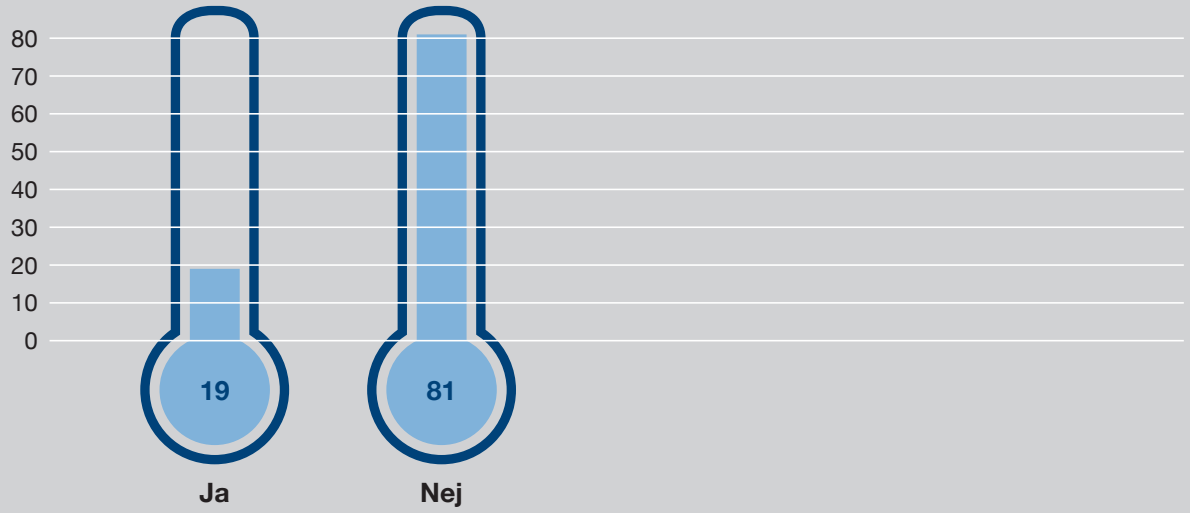

Figur 7: Omfatter 295 virksomheder som oplyste, at de havde ansat nye medarbejdere inden for de sidste seks måneder.

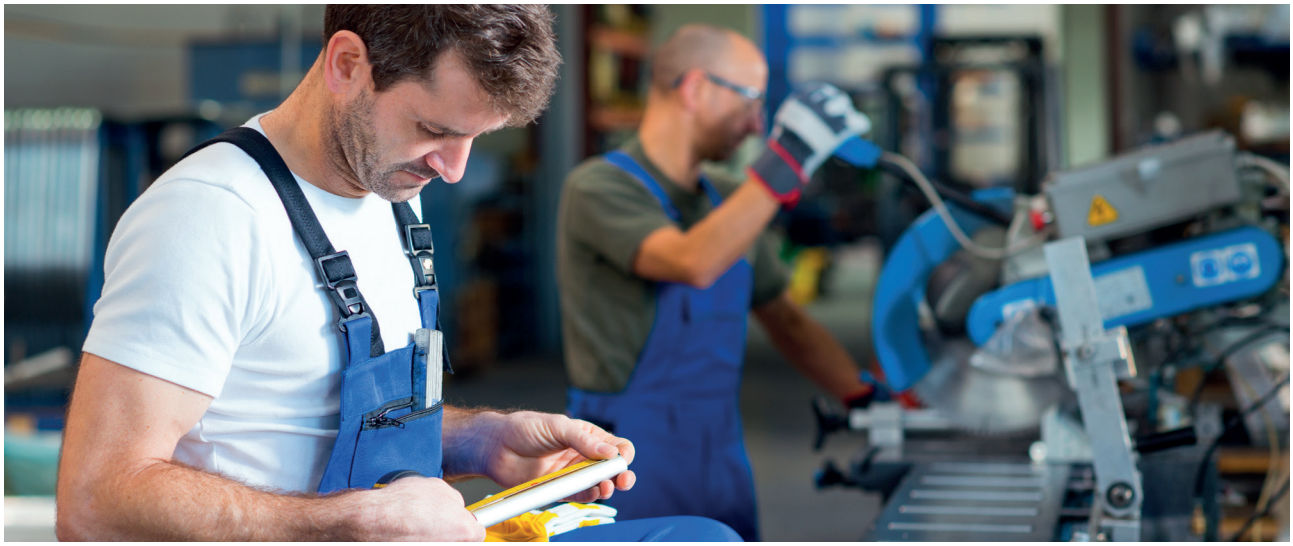

[8] *I tidligere barometre blev der ikke spurgt på samme måde, hvorfor resultaterne ikke er sammenlignelige, derfor medtages kun resultatet for 1. halvår 2016 i figur 7.*

Figur 8: Virksomhedernes vurdering af, i hvor høj grad de har udfordringer med at rekruttere i forbindelse med opslåede stillinger

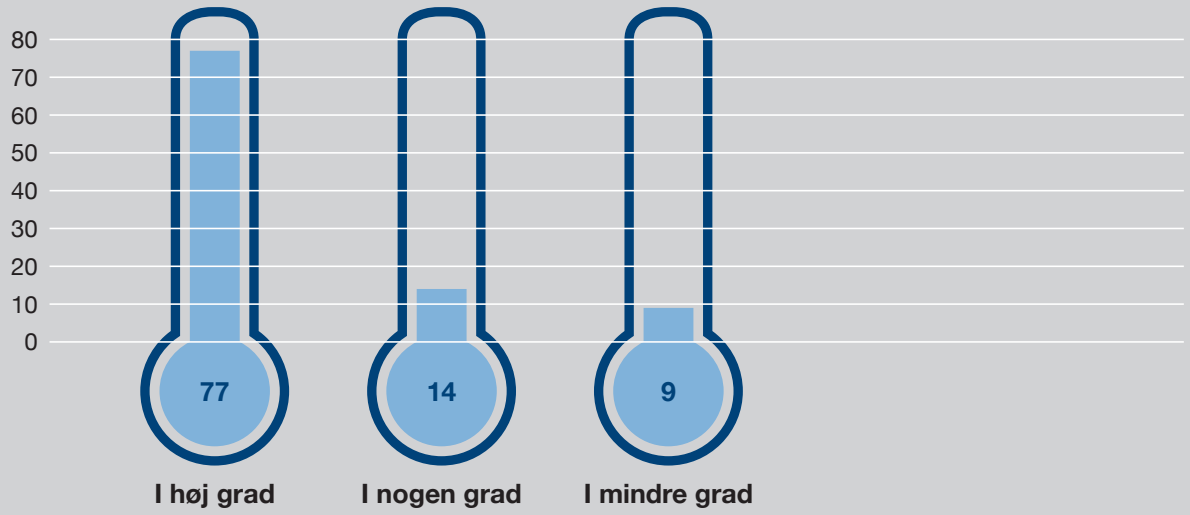

Figur 8: Omfatter 58 virksomheder som oplyste, at de havde oplevet udfordringer med at få besat opslåede stillinger inden for de sidste seks måneder.

Overordnet peger virksomhederne på to grunde til, at de oplever udfordringer med at få besat opslåede stillinger. Manglende kvalifikationer er den begrundelse, langt de fleste virksomheder peger på. Manglende antal ansøgninger er den næst mest angivet begrundelse for, at virksomheden har haft udfordringer med at få besat stillinger, hvilket kan skyldes at der områder med meget få ledige eksempelvis inden for bygge og anlægs branchen.

Figur 9: Antal virksomheder, der har haft udfordringer med at rekruttere fordelt på faggrupper

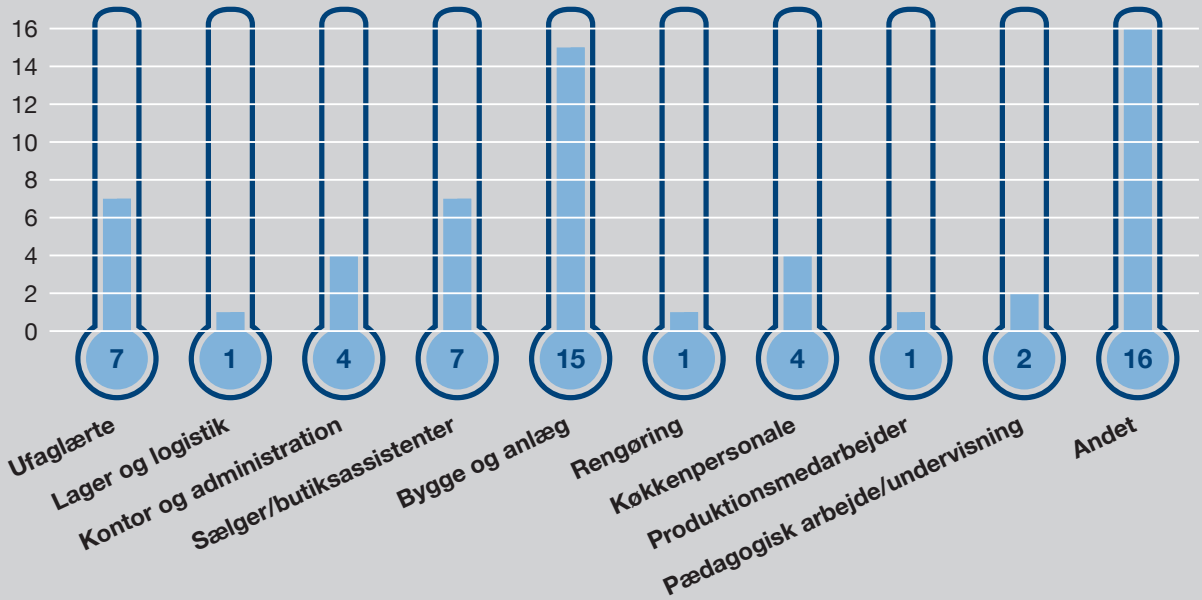

Et lignende spørgsmål er stillet i Regionens undersøgelse fra november 2016[9], her peger virksomheder blandt andet inden for bygge og anlæg, transport, fremstillingsvirksomheder og hotel og restauration på udfordringer med at få kvalificeret arbejdskraft.[10]

Sammenholdes oplysninger om, hvilke faggrupper virksomhederne har udfordringer med at rekruttere til og de typer stillinger de ledige søger (figur 12), så fremgår det, at flere af faggrupperne, som virksomhederne forgæves har forsøgt at rekruttere til, ikke er på top 20-listen over stillinger, de ledige ønsker at arbejde med.

Som det fremgår af figur seks, er virksomhederne blevet spurgt om de forventer at ansætte flere medarbejdere. Hvis virksomhederne har svaret bekræftende på spørgsmålet, er spørgsmålet blevet fulgt op af et spørgsmål om, hvilket stillingstyper de i så fald forventer at ansætte til jf. figur 10.

Figur 10: Antal virksomheder, der forventer at ansætte medarbejdere fordelt på områder:

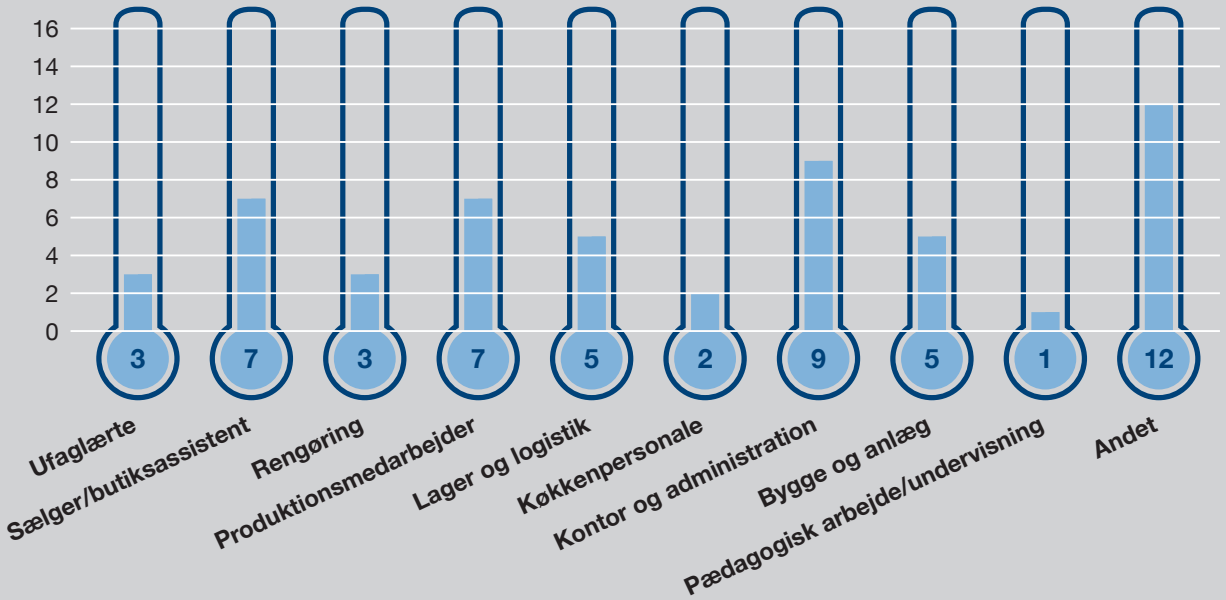

Figur 10: Opgørelse blandt virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte nye medarbejdere de kommende seks måneder. Virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte, men ikke har nævnt stillingstype, er udeladt. En virksomhed kan søge flere typer af stillinger, og virksomheden vil i så fald indgå flere gange i opgørelsen.

I sidste virksomhedsbarometer var det især inden for bygge og anlæg, kontor og administration og handel, at virksomhederne forventede at ansætte nye medarbejdere. Det samme gør sig gældende barometret for andet halvår 2016, men også produktionsvirksomheder forventer at ansætte de kommende seks måneder. Samme billede gør sig gældende i Region Syddanmarks undersøgelse.

---

9) *Data indsamlet i september og oktober 2016*

10) *Kvalificeret arbejdskraft er fortsat en mangelvare - Region Syddanmark*

Figur 11: Andel af virksomheder, der forventer at nye medarbejdere er uddannet

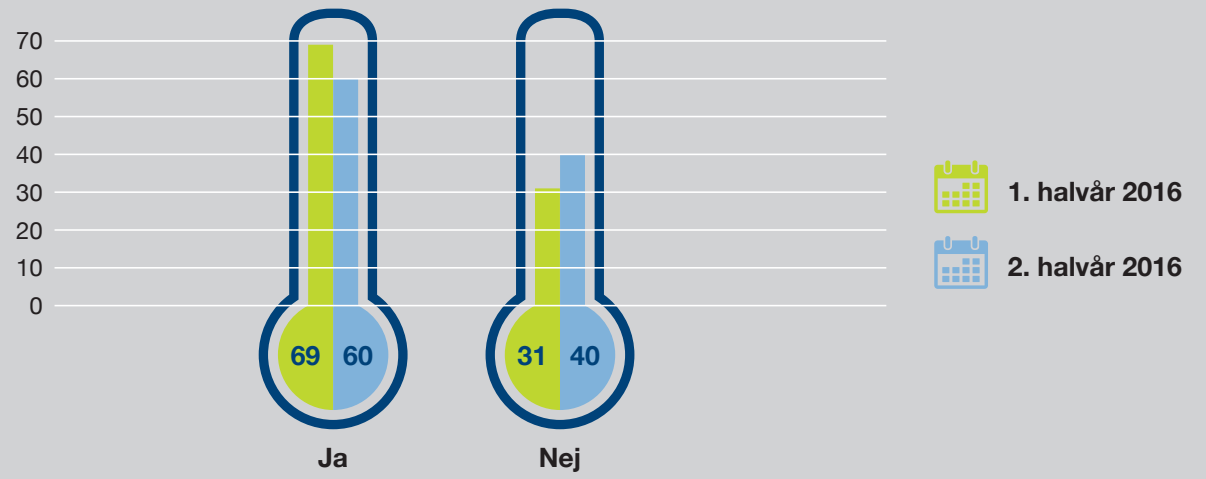

Figur 11: Opgørelse blandt virksomheder der har svaret bekræftende på, at de forventer at ansætte.

Jobcentret spurgte, i barometret for andet halvår 2016, hvorvidt den nye medarbejder skulle have uddannelse eller være faglært. 36 % af virksomhederne svarede, at kommende medarbejdere skulle have en uddannelse, mens 24 % svarede, at medarbejderen skulle være faglært.

Det kan således også fremadrettet være en udfordring for virksomhederne at finde medarbejdere med de rette kompetencer, for som det fremgår af figur 12 og 13, så har langt de fleste ledige et ønske om at arbejde inden for ufaglærte områder.

Figur 12: Antal arbejdmarkedsparate ledige fordelt på jobønsker og joberfaring

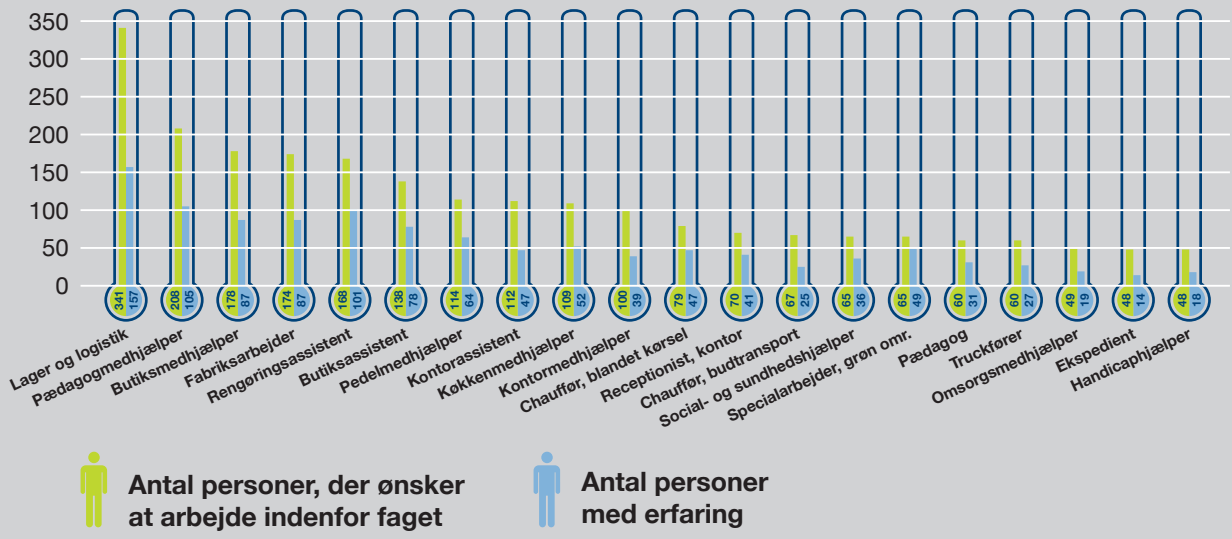

Figur 12: Opgørelse blandt virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at afskedige medarbejdere de kommende seks måneder.

Mens seks ud af ti virksomheder ønsker, at kommende medarbejdere er uddannede eller faglært, så søger lidt over to tredjedele af de ledige ufaglærte stillinger. Der er således fortsat et betydelig mismatch mellem virksomhedernes forventninger og stillinger, de ledige søger. Figur 12 viser også, at mange ledige søger stillinger som de ikke har erfaring med.

Figur 13: Fordeling af stillingstyper, som ledige søger

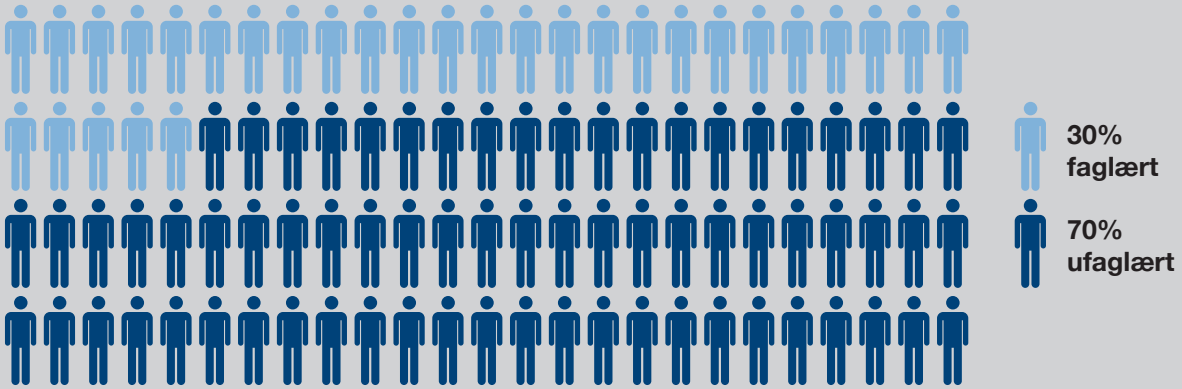

Figur 13: Fordeling af stillingstyper, som ledige søger.

Som det fremgår af ovenstående, så vil det på længere sigt blive svært for jobcentret at honorere virksomhedernes ønske til kommende medarbejdere pga. et mismatch mellem forventningerne til kommende medarbejdere og de stillingstyper, de ledige søger og den erfaring de ledige har.

Der vil således fortsat være et potentiale i at få opkvalificeret de ledige borgere, som er tilmeldt hos jobcentret. Dette kan ske i samarbejde mellem jobcentret og virksomhederne samt ved at bruge eksempelvis jobrotation, opkvalificeringsforløb etc.

17 virksomheder forventer at reducere antallet af medarbejdere, særligt inden for bygge og anlæg, samt service. Tallene er meget små, så de er behæftet med usikkerhed.

Figur 14: Fagområder virksomhederne forventer at afskedige inden for, fordelt på antal virksomheder

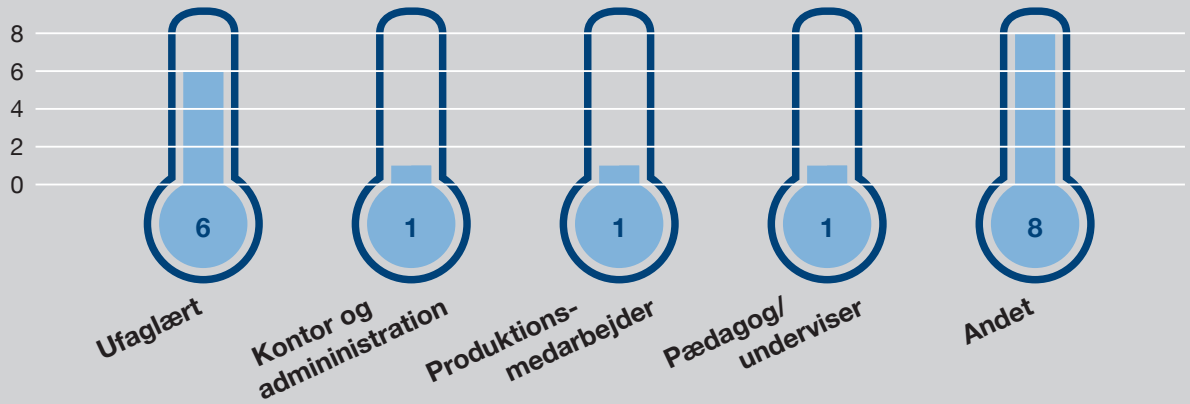

Figur 14: Opgørelse blandt virksomheder, der har svaret bekræftende på, at de forventer at afskedige medarbejdere de kommende seks mdr.

Udenlandsk arbejdskraft

Figur 15: Andel af virksomheder der inden for de sidste seks måneder har haft udenlandsk arbejdskraft ansat eller som har ansat udenlandsk arbejdskraft

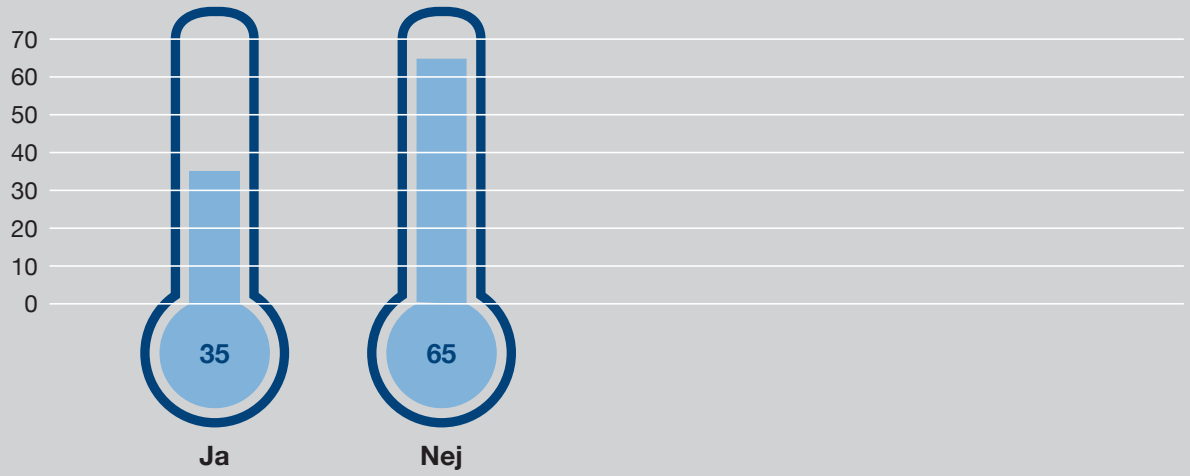

Figur 15: Undersøgelse blandt 295 virksomheder i Aabenraa Kommune. Udenlandsk arbejdskraft er i undersøgelsen defineret ved, at medarbejderen på ansættelsestidspunktet ikke var bosiddende i Danmark.

Spørgsmålet om udenlandsk arbejdskraft har ændret sig i barometret for andet halvår 2016, hvorfor resultatet ikke kan sammenlignes med tidligere. Ændringen er foretaget ud fra en betragtning om, at det i lige så høj grad er interessant at undersøge udbredelsen af udenlandsk arbejdskraft og ikke blot, om virksomhederne har ansat en udenlandsk medarbejder inden for de seneste seks måneder.

35 % blandt de deltagende virksomheder har medarbejdere ansat, som ikke er eller var bosiddende i Danmark fra ansættelsestidspunktet.

Jobcentret har spurgt til, hvorfor virksomhederne har ansat udenlandsk arbejdskraft. Der er ikke noget entydigt billede heraf, men virksomhederne peger blandet andet på konkurrencen, kvalifikationer og arbejdskraftsmangel.

Unge

Andelen af virksomheder som forventer, at ansætte elever inden for de kommende seks måneder er igen falden. Således svare blot 10 % af de adspurgte virksomheder, at de påtænker at tage en elev ind, i den kommende tid.

Da andelen af virksomheder der forventer at tage elever ind har været faldende flere barometrer igennem, har Jobcentret ønsket at undersøge, hvor mange af virksomhederne der allerede har elever ansat. Som det fremgår af figur 17, så har 38 % af de adspurgte virksomheder allerede elever ansat.

Jobcentret har endvidere spurgt de virksomheder, som ikke forventer at ansætte en elev, hvorfor de ikke ønsker dette. Virksomhederne peger blandt andet på, at de er for små. At de ansatte er ufaglærte eller at det er ikke er muligt at have elever inden for den pågældende branche. Og at uddannelsen er lukket eller at de ikke er godkendt til at kunne have elever. Enkelte peger også på, at de pt. ikke har plads til elever, da de allerede har elever, hvilket understøttes af figur 17.

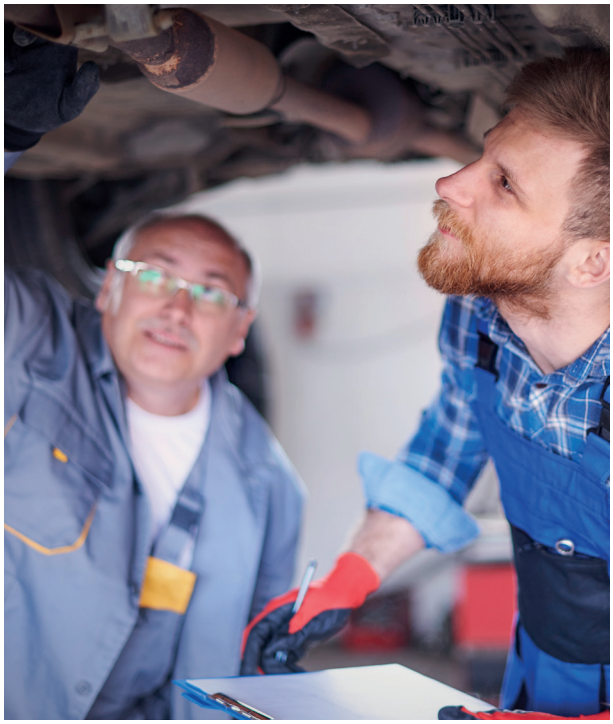

Figur 16: Andel af virksomheder, der forventer at ansætte elever de kommende seks måneder

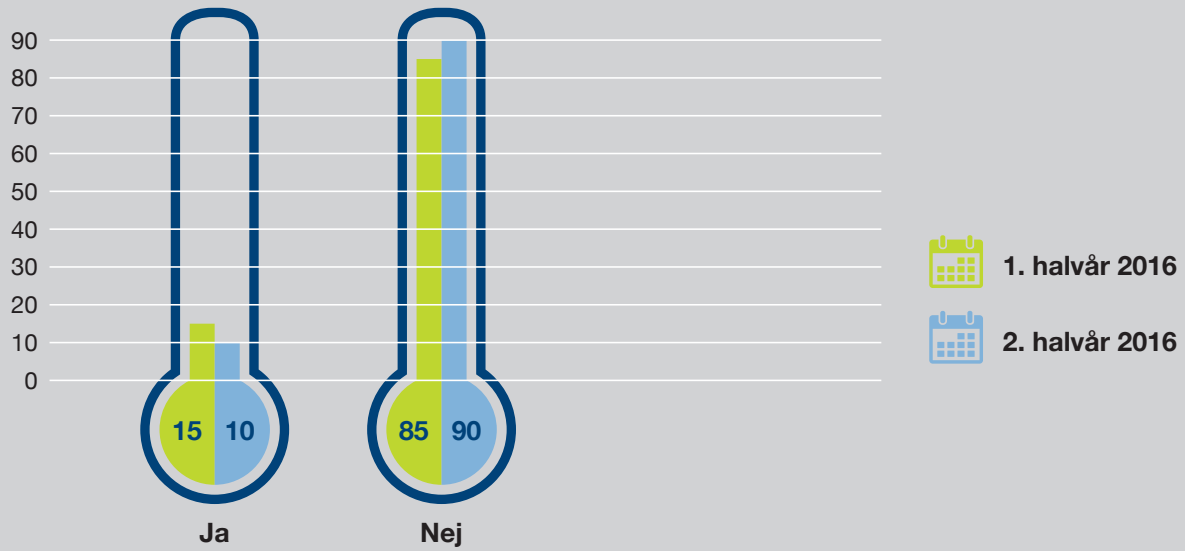

Figur 16: Undersøgelse blandt 295 virksomheder i Aabenraa Kommune.

Figur 17: Andel af virksomheder som har elever ansat

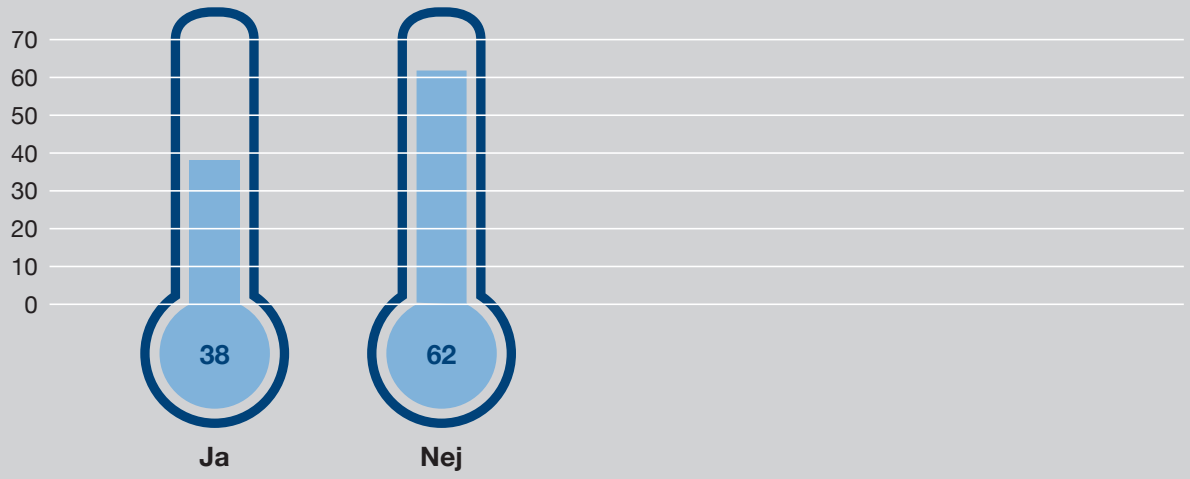

Figur 17: Undersøgelse blandt 295 virksomheder i Aabenraa Kommune.

Udsatte borgere

Figur 18: Andel af virksomheder, der er klar til at hjælpe ledige, som har behov for en særlig indsats

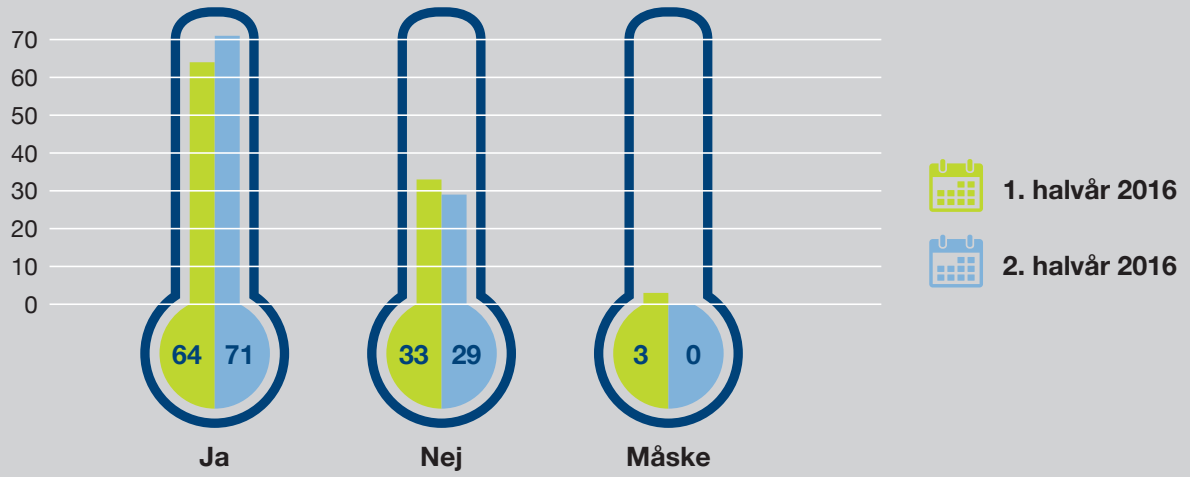

Figur 18: Undersøgelse blandt 295 virksomheder i Aabenraa Kommune.

Virksomhederne er fortsat socialt bevidste og rummelige. Lidt over syv ud af ti virksomheder er klar til at gøre en ekstra indsats for at hjælpe jobsøgende, som har brug for særlig indsats eller skånehensyn, ind på arbejdsmarkedet. Resultatet ligger således stort set på niveau med resultatet fra første halvår af 2016, dog med et lille fald i forhold til andelen af virksomheder, der er klar til at hjælpe ledige, som har behov for en særlig indsats.

Tilfredshedsmåling med Jobcentrets service til virksomhederne

Som en ny del af barometret har Jobcentret også undersøgt virksomhedernes kontakt og brug af Jobcentret som samarbejdspartner og virksomhedernes tilfredshed med kerneydelserne, som Jobcentret leverer.

Lidt over fire ud af ti virksomheder, har inden for sidste tre måneder haft kontakt til Jobcentret. Det svarer til, at 130 af de adspurgte virksomheder har haft kontakt med Jobcentret.

Figur 19: Andel af adspurgte virksomheder, som har haft kontakt med Jobcentret inden for de sidste 3 måneder

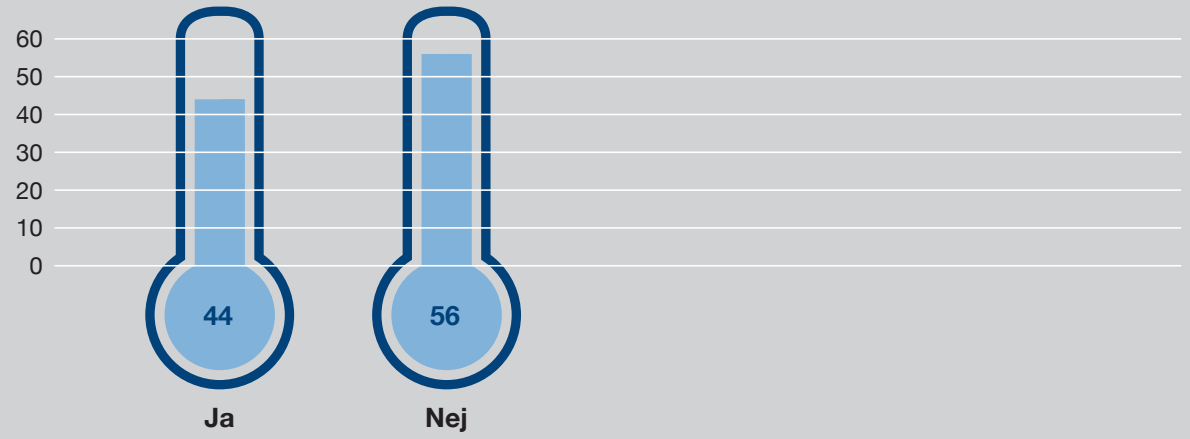

Figur 19: Undersøgelse blandt 295 virksomheder i Aabenraa Kommune.

Figur 20: Brugen af Jobcentrets kerne ydelser blandt virksomhederne, som har haft kontakt med Jobcentret (andele)

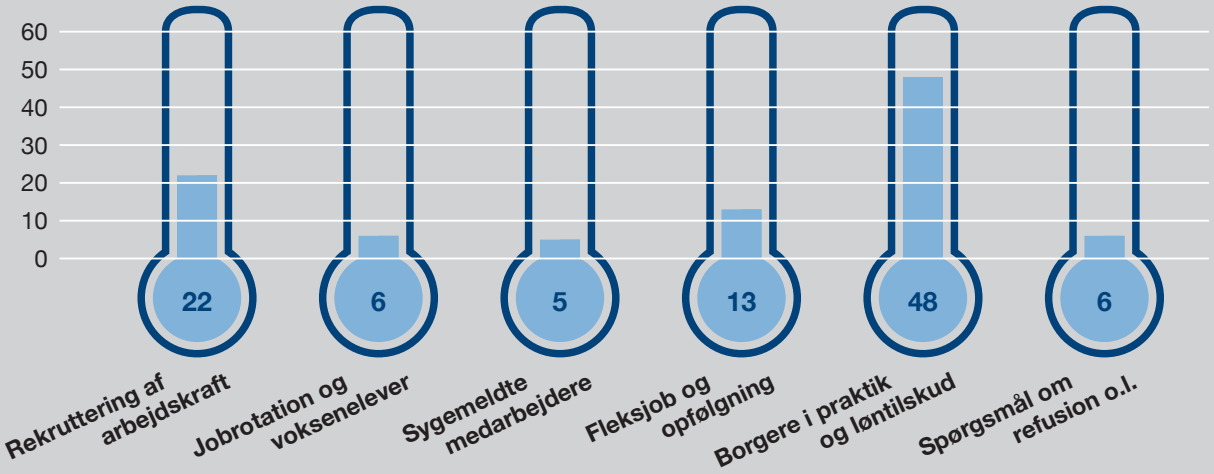

Figur 20: Fordeling af de 130 virksomheder, som har svaret bekræftende på, at de har haft kontakt med Jobcentret.

Jobcentret har endvidere spurgt til, hvilke kerne ydelser, virksomhederne har haft kontakt til Jobcentret omkring.

I næsten halvdelen af tilfældene har det været omkring borgere i praktik og løntilskud, efterfulgt af rekruttering af arbejdskraft. Dette er en smule overraskende, da Jobcentrene i undersøgelser om rekruttering, sjældent nævnes som den primære kilde til rekruttering, når virksomheder skal ansætte nye medarbejdere.

Figur 21: Den gennemsnitlige tilfredshedsscore med Jobcentrets service

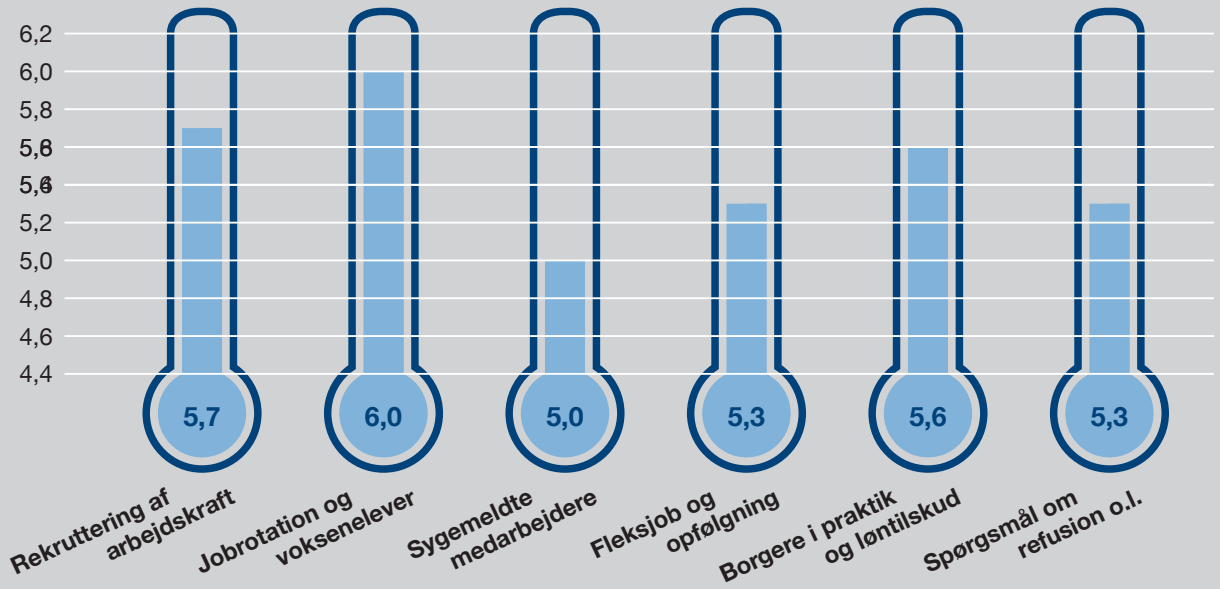

Figur 21: Fordeling af de 130 virksomheder, som har svaret bekræftende på, at de har haft kontakt med Jobcentret.

Virksomhederne som har haft kontakt med Jobcentret blev også bedt om at vurdere, på en skala fra 1-7, hvor 7 er bedst, den service de havde modtaget.

Overordnet set, er der en høj tilfredshed med den service som Jobcentret leverer. Den gennemsnitlige score er 5,5 ud af 7.

Virksomhederne havde også mulighed for knytte en kommentar til Jobcentrets service, hvis de ønskede det. Det har 84 virksomheder benyttet sig af.

Hovedparten af virksomhederne, som har benyttet sig af denne mulighed, tilkendegiver at der er et godt samarbejde med Jobcentret. Enkelte virksomheder peger dog på, at de godt kunne tænke sig, at der blev fulgt bedre op på de borgere, som er i praktik og løntilskud og enkelte peger på, at de kontaktes for ofte af jobcentret, anden aktør og jobcentrets leverandører af aktiveringstilbud.

www.heidisign.dk

Vi arbejder for:

- **At flere borgere bliver selvforsørgende**
- **At virksomhederne kan få den arbejdskraft de efterspørger**

jobcenter
Aabenraa

Jobcenterets servicetelefon for virksomheder: Tlf. 73 76 66 00
www.jobcenteraabenraa.dk